

***Портфоліо
викладача української
мови і літератури***

***ДПТНЗ «Дніпровський професійний
залізничний ліцей»***

Впровадження технології критичного мислення на уроках української мови та літератури

LOGO

Коношко Юлія Євгенівна

- ❑ **Посада і місце роботи:** викладач української мови та літератури
- ❑ **Освіта:** вища. Криворізький державний педагогічний університет. Кваліфікація – вчитель української мови та літератури і зарубіжної літератури
- ❑ **Педагогічний стаж:** 18,5 років
- ❑ **Категорія:** вища
- ❑ **Тема досвіду:** «Впровадження технології критичного мислення на уроках української мови та літератури»
- ❑ **Девіз:** «Єдиний шлях, який веде до майстерності – діяльність» Б. Шоу

Курси та самоосвіта:

LOGO

Курси підвищення кваліфікації:

- ДОН ДОДА КВНЗ «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», 2017 рік.

Самоосвіта:

- Тренінгове заняття «Розвиток критичного мислення» (6 год.);
- Онлайн-курс «Критичне мислення для освітян»(30 год.)

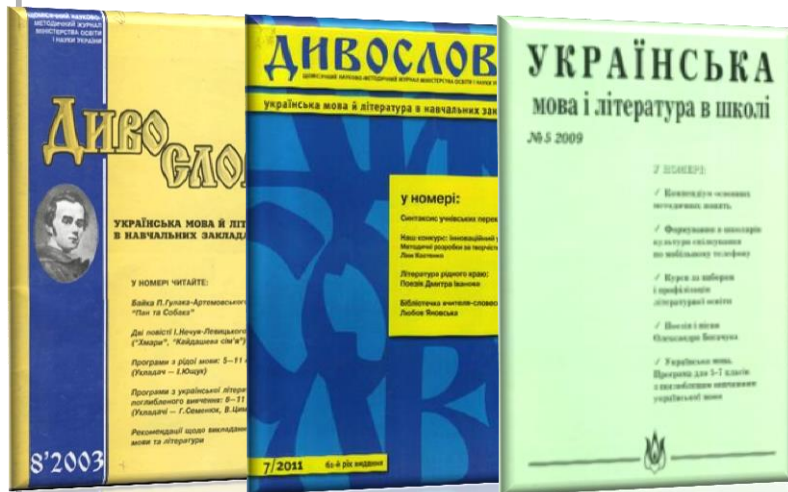

А також:

LOGO

*Перед людиною три шляхи до пізнання:
Шлях мислення – найбільш благородний,
Шлях наслідування – найбільш легкий,
Шлях особистого досвіду – найважчий*

Конфуцій

Моя професія – моя стежина

LOGO

*Я спішу на урок, де чекають мене
Такі щирі й допитливі очі.
Я незчуюся знов, як урок промине,
І я з групи піду неохоче.
Потім знову урок,
Знову зустріч з дітьми...
Тріють душу мою їхні очі.
Хоч в ліцеї біжать невблаганно роки,
Та я іншої долі не хочу.*

Моє педагогічне кредо:

LOGO

Вважаю, що “найскладніше - почати діяти, все інше залежить тільки від наполегливості”

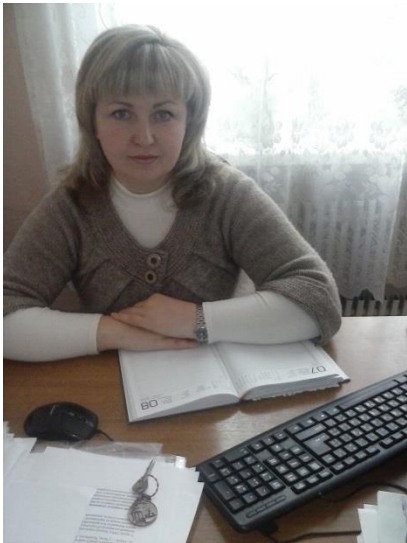
*Захоплююсь творчістю
Ліни Василівни
Костенко - Королеви
української поезії ХХ
століття*

*Що доля
нелегка, –
в цім користь і
своє,
Блаженний сон
душі мистецтву
не сприяє.*

Завдання:

LOGO

Література й мова вивчаються не для того, щоб через багато років людина могла розповісти всі правила, назвати біографічні дані кожного письменника, знати тему та ідею твору.

Ставлю перед собою завдання – навчити здобувача освіти думати, розуміти мовні правила, користуватися ними, вільно володіти усним та писемним мовленням.

Актуальні питання:

LOGO

1

Які шляхи впровадження технології критичного мислення?

2

Як розвивати критичне мислення у сучасного здобувача освіти?

3

Як сформувати грамотну особистість?

4

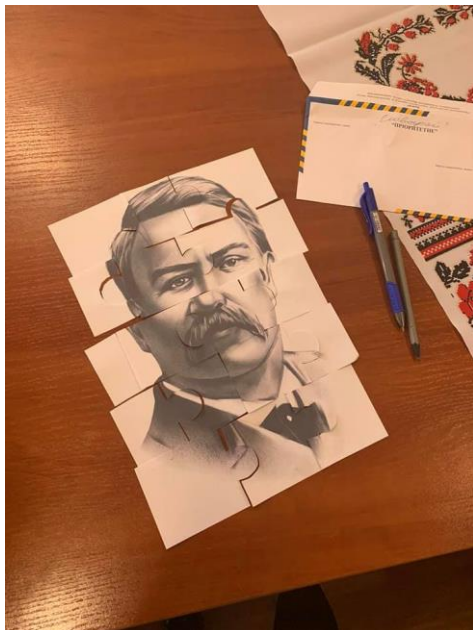
Як зробити кожен урок словесності цікавим?

5

Як досягти плідної співпраці викладача та здобувача освіти?

Вирішила спробувати:

LOGO

**Технологія критичного
мислення на уроках**

**Української
мови**

**Української
літератури**

Впроваджую:

Виклик, або вступ

- ✓ Кластер
- ✓ Асоціативний кущ
- ✓ Дерево передбачень
- ✓ Таблиця «Знаємо — Хочемо дізнатись — Дізнались»
- ✓ Мозковий штурм
- ✓ Робота в парах
- ✓ Кошик ідей
- ✓ Правильні і неправильні судження
- ✓ Мультиголосування
- ✓ Передбачення на основі опорних слів
- ✓ Діаграма Венна

Осмилення, або основна частина уроку

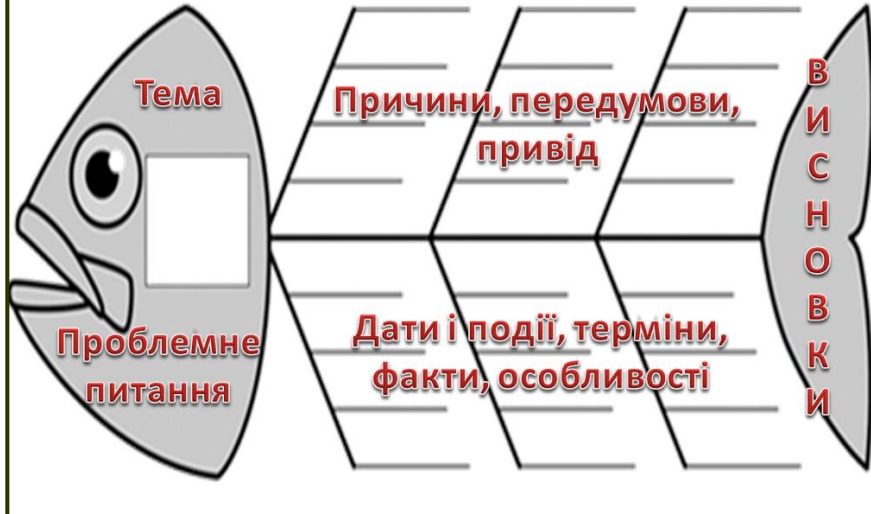
- ✓ Карта поняття
- ✓ Читаємо в парах / Запитуємо (узагальнюємо) в парах
- ✓ «Тонкі» і «товсті» запитання
- ✓ Подвійний щоденник
- ✓ Читання з маркуванням
- ✓ Опорні слова
- ✓ Т-таблиця
- ✓ Картографування тексту
- ✓ Концептуальна таблиця
- ✓ Спитайте у автора
- ✓ Робота в парах та малих групах з дидактичними завданнями
- ✓ Ажурна пилка (мозаїка)
- ✓ Навчаючи вчуся
- ✓ Дискусія

Рефлексія, або підбиття підсумків

- ✓ Сенки і
- ✓ Кластер
- ✓ Займи позицію
- ✓ Бортовий журнал
- ✓ Таблиця «Знаємо — Хочемо дізнатись — Дізнались»
- ✓ Концептуальна таблиця
- ✓ ПМЦ («Плюс — Мінус — Цікаво»)
- ✓ Шкала думок
- ✓ ПРЕС
- ✓ Діаграма Венна
- ✓ Риб'яча кістка (фіш-бон)

Працюю, впроваджуючи:

«Фішбоун» – «Скелет риби», або «Кістки риби»

3 метою

Розвитку в учнів умінь систематизувати й структурувати здобуту інформацію, виокремлювати в ній головне й другорядне, давати власні оцінки й здійснювати доречні коментарі

Приклад. Л.Українка «Лісова пісня»

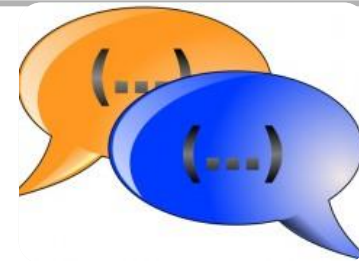
Працюю, впроваджуючи:

LOGO

КЛОУЗ - ТЕСТ

(Тест доповнення або тест відновлення)

Рекомендації щодо складання:

1. Підбирати текст, що містить знайомий учням лексичний матеріал і прості синтаксичні структури.
2. Не перевищувати 13-15 слів.
3. Основою клоуз-тесту є діалог, то кількість учнів, які беруть участь в діалозі не повинна перевищувати двох осіб.
4. Застосовувати з метою закріплення, перевірки, контролю знань учнів.

Приклади:

Українська література

1. *Василь Стефаник – неперевершений майстер....*
2. *За словами Фельса дуже схожа на Олену (О.Кобилянська. «Людина»).*
3. *Проблема емансипації жінки вперше розкрита у творі ... О.Кобилянської.*

Українська мова

1. *Спілкування – обмін інформацією задля....*
2. *Мовний етикет – це сукупність....., які регулюють.....*

Працюю, впроваджуючи:

Кола Венна

Методична порада

Міністратегія для навчання учнів співставленню, порівнянню, знаходження спільних рис, явищ, ознак в образах літературних героїв, творчості письменників, історичних діячів, мовних явищ і т. п.

На зразку в центрі записані спільні ознаки протоколу, а ліворуч, праворуч, внизу — відмінні ознаки. Використовується під час перевірки Д/З, усвідомлення змісту, закріплення. Може бути ефективною на уроках перевірки й контролю знань. Найчастіше застосовується для порівняння образів літературних героїв, мовних явищ.

СЛУХАЛИ:

1. Попередньо підготовлена доповідь
2. Наявність фактів, моніторингових досліджень

ВИСТУПИЛИ:

- 1...
- 2...

1. Реквізити основної частини.

2. Тема.

3. Послідовність

4. Письмовий супровід

ПОСТАНОВИЛИ:

Перелік ухвалених рішень

Дотримуємось:

LOGO

СТРУКТУРА УРОКУ В ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Частина уроку	Завдання	Сенс завдань	Потрібний час
ВСТУПНА	☐ Актуалізація ☐ Мотивація ☐ Тема, очікувані результати	<p>1. Пожвавлення у пам'яті учнів опорних, пов'язаних з новою темою, знань та життєвих уявлень, які треба лише «дістати» з довготривалої пам'яті.</p> <p>2. Усвідомлення учнями потреби у пізнанні, персональної значущості нової теми, інтересу до неї.</p> <p>3. Оголошення нової теми та результатів, яких ми очікуємо (і будемо перевіряти) від учнів наприкінці уроку.</p>	<p>До 5-7 хв. якщо не передбачена перевірка домашнього завдання</p>
ОСНОВНА	☐ Конструювання учнями знань і навичок, формування власного ставлення до теми	<p>Активна діяльність учнів з дослідження, осмислення матеріалу, пошуку відповідей на раніше поставлені запитання, формулювання нових запитань і пошуку відповідей на них, відпрацювання вмінь і стратегій мислення.</p> <p>У ній є сенс виокремлювати два етапи: 1) сприйняття нового матеріалу; 2) осмислення нового матеріалу.</p>	<p>До 27-35 хв. з 45 хвилин уроку</p>
ПІДСУМКОВА	☐ Узагальнення й систематизація учнями отриманої інформації. ☐ Рефлексія.	<p>Учні разом з учителем узагальнюють та інтерпретують основні ідеї уроку;</p> <p>обмінюються думками та висловлюють особисте ставлення до окремих положень матеріалу чи уроку в цілому, оцінюють набуті знання й уміння; ставлять собі додат-</p>	<p>До 10 хв.</p>

Рівень мислення/ навчального результату учня	Питальні слова, за допомогою яких формулюється запитання цього рівня	Дієслова, з використанням яких можна побудувати діяльність учнів на різному рівні мислення
Здобуття знань (інформації)	<ul style="list-style-type: none"> Що таке...? Де...? Коли...? Що саме...? Скільки...? Які приклади відомі...? 	Визначте, повторіть, складіть список, знайдіть, покажіть, перекажіть, перерахуйте, запам'ятайте, назвіть, відтворіть, зафіксуйте, розкажіть
Розуміння інформації	<ul style="list-style-type: none"> Як передати іншими словами...? Як ви розумієте...? Як пояснити іншими словами...? 	Поясніть, опишіть, розпізнайте, розташуй, оберіть, перекладіть, перекажіть своїми словами, підкресліть
Використання, застосування інформації	<ul style="list-style-type: none"> У яких ще ситуаціях можна застосувати...? Хто може використовувати...? Чим може бути корисне...? Що може зашкодити...? 	Застосуйте, використайте, продемонструйте, поясніть, обчисліть, виберіть, завершіть, дослідіть, проведіть експеримент, проілюструйте, розрахуйте
Аналіз	<ul style="list-style-type: none"> Які основні елементи...? З чого складається...? До якої групи відноситься...? Які причини...? Як влаштоване...? Які функції...? У чому схожість (відмінність)...? Що спільного між? Як пов'язані? У чому зв'язок між...? 	Визначте частини ознаки, причини, наслідки, встановіть послідовність, розділіть, розбийте, розберіть, структуруйте, порівняйте, зіставте
Синтез	<ul style="list-style-type: none"> Про що говорить наявність таких елементів, як-от...? Який висновок можна зробити з фактів...? Поясніть, чому...? Що потрібно...? Чому ви думаєте? Як зробити...? Чому ви вважаєте...? 	Згрупуйте, зберіть, скомбінуйте, складіть, створіть, розробіть, сформулюйте, узагальніть, об'єднайте, придумайте, змініть, організуйте, сплануйте, підготуйте, запропонуйте, перегрупуйте, перепишіть, встановіть, замініть
Оцінювання	<ul style="list-style-type: none"> Добре чи погано...? Які переваги або недоліки...? Правильно чи помилково...? Ефективно чи неефективно...? Чи згодні ви, що..., чому...? Чи правильно, що..., чому...? 	Оцініть, порівняйте, що найкраще, хто правий, чому це саме важливе, доведіть, переконайте, обґрунтуйте, порекомендуйте, підтримайте, перевірте, оцініть

Сподівання та очікування:

LOGO

- ✓ Підвищення мотивації учнів до роботи на уроці
- ✓ Продуктивність самостійної роботи учнів у здобутті знань
- ✓ Залучення творчого потенціалу кожного учня
- ✓ Налагодження атмосфери співпраці
- ✓ Глибоке засвоєння матеріалу
- ✓ Збільшення обсягу знань учнів та упевнена їх реалізація

Здатність
сприймати
думки інших
людей
критично

• Компетентність

Небайдужість
у сприйнятті
подій

• Незалежність
думок
• Допитливість

Здатність до
діалогу і
дискусії

• Соціальність
• Толерантність

Висновок:

LOGO

Критичне мислення – це зважений і вдумливий розгляд різних, а часом і протилежних підходів і розумінь проблеми з метою прийняття обґрунтованих рішень та формулювання оцінок.

Критичне мислення – складна, пов'язана зі вчинками діяльність, що захоплює людину повністю. (Д.Дьюї)

Критичне мислення – це спосіб оцінки автентичності, цінності або точності чогось. (Б.Бейер)

Критичне мислення – це вміння активно, творчо, індивідуально сприймати інформацію, оптимально застосовувати потрібний вид розумової діяльності, різносторонньо аналізувати інформацію, мати особисту, незалежну думку та вміти коректно її відстоювати, уміти застосовувати здобуті знання на практиці.

**Зібратися разом-це початок,
триматися разом - це процес,
працювати разом - це успіх. Генрі Форд**